

Liite 2.

Lupaviranomaisen epäjohdonmukainen tulkinta ammutun linnun haltuunotosta ja hyödyntämisestä.

Lintudirektiivi mahdollistaa haltuunoton ja hyödyntämisen.

EU:n lintudirektiivissä ei ole estettä haltuunoton sallimiselle. Direktiivin 9 artiklassa on sitä varten kohta, jonka mukaan jäsenvaltio voi sallia tiukasti valvotuissa oloissa ja valikoivasti tiettyjen lintujen pienien määrien pyydystämisen, hallussa pitämisen tai muuten asiallisen hyötykäytön.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ylitarkastaja Salli Uljas ja ympäristöministeri Krista Mikkonen ovat antaneet virheellisen mielikuvan ja perustelevat Direktiivin mahdollisuuksia liian ahtaasti ja näin siis ovat mahdollistaneet vakavien vahinkojen syntymisen.

Euroopan unionin direktiivissä luonnonvaraisten lintujen suojelusta (eli lintudirektiivin liitteessä kaksi) on lueteltu lajit, joita saa metsästä. Valkoposkihanhi ei kuulu tämän liitteen lajeihin, mutta se ei kuitenkaan estä sen hyödyntämistä ravintona.

"Lintudirektiivi kieltää tiettyjen lajien tappamisen ja syömisen, mutta sekä tappamis- että hyödyntämiskiellosta voidaan poiketa", sanoo maa- ja metsätalousministeriön neuvotteleva virkamies Sami Niemi.

"Poikkeuslupa toki myönnetään vahinkojen ennaltaehkäisemiseksi, mutta jos samalla haetaan lupaa hyötykäyttöön, se voidaan lintudirektiivin nojalla sallia – jos halutaan."

Lintudirektiivin 9 artiklassa on oma säännös, jonka mukaan jäsenvaltio voi sallia tiukasti valvotuissa oloissa ja valikoivasti tiettyjen lintujen pienien määrien pyydystämisen, hallussa pitämisen tai muuten asiallisen hyötykäytön, Niemi kertoo.

Hän toteaa, että kyseessä on kansallinen ratkaisu, jos tappamiskiellosta on annettu lupa poiketa, mutta lupaa lajiin hyödyntämiseen ravintona ei anneta. "On sääli, jos ympäristöhallinto ei tätä mahdollisuutta halua hyödyntää."

Merimetsotyöryhmän loppuraportti sivulla 4 on ryhmän tulkinta direktiivistä ja kansallisesta mahdollisuuksista: <https://www.ymparisto.fi/download/noname/%7B7EA039BD-F154-4E2B-8B85-D8B0F406B712%7D/117793>

Maaseudun tulevaisuus, erä 22.05.2020

Luonnonsuojelulain yleisperiaate on, että kuollutta rauhoitettua eläintä ei saa ottaa haltuun. Tämän periaatteen mukaisesti, ampuja ei saa pitää poikkeusluvalla ammuttua valkoposkihanhea, kertoo Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ylitarkastaja Salli Uljas. "Linnut pitää haudata. Sellaiset viljelijät, joilla on käyttöön soveltuva lämpövoimalauuni, voivat myös polttaa ampumansa hanhet."

Tämä tulkinta on virheellinen, sillä aiemmin tehdyllä ELY-keskuksen päätöksessä merimetsojen ampumisluvasta poiketaan hallussapidosta tutkimuksen hyväksi. Ei ole siis mitään estettä eikä poikkeusta voisi tehdä muun asiallisen hyväksikäytön perusteella.

[file:///C:/Users/03044567/Downloads/Elyn%20P%C3%A4%C3%A4t%C3%B6kset%20dnro%20VARELY_%203509_2019_0%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/03044567/Downloads/Elyn%20P%C3%A4%C3%A4t%C3%B6kset%20dnro%20VARELY_%203509_2019_0%20(1).pdf)

3. Tällä luvalla saa ampua enintään viisi (5) merimetsoa päivässä eli luvan voimassaoloaikana yhteensä enintään 60 merimetsoa. Osa ammutuista yksilöistä tulee jättää kala-altaille pelotteeksi parven muille jäsenille. Loput ammutut yksilöt luovutetaan Saaristomeren tutkimuslaitoksen tutkimushankkeelle.

Europe Direct –palvelun vastaus Kansanedustaja, Myllykosken kysymykseen

”Kiitos yhteydenotostasi.

Olemme konsultoineet Ympäristön pääosastoa. Alta voit löytää vastauksen kysymykseesi.

”Mainitsit Suomen tilanteesta merimetsojen *Phalacrocorax carbo sinensis* (joka kuuluu, kuten kaikki luonnonvaraiset lintulajit, joita luonnollisesti esiintyy jäsenvaltioiden eurooppalaisella alueella, joka kuuluu lintudirektiivin yleisen suojelujärjestelmän piiriin) ja Valkoposkihanhen *Branta leucopsis* (joka on lisäksi lueteltu lintudirektiivin liitteessä I uhanalaisina lintulajeina, jotka vaativat erityisiä luontotyyppien suojelutoimenpiteitä) osalta.

Haluaisimme ilmoittaa, että niin kauan kuin kyseinen yksilö on tapettu laillisesti (ts. Poikkeuksen puitteissa, joka täyttää kaikki lintudirektiivin 9 artiklan vaatimukset), kansallisten viranomaisten on määritettävä, miten ruhoja asianmukaisesti käsitellään.

Alleviivattu tarkoittaa siis sitä, että haltuunotto ja hyödyntäminen on täysin kansallisten viranomaisten päätettävissä. Joka tapauksessa viranomaisten tulisi pyrkiä välttämään, että yksilöiden kaupallistaminen tulee motiiviksi lajien torjuntatoimenpiteille. Tämä siis tarkoittaa sitä, että myös myyminen on mahdollista. Siksi, jos minkä tahansa lintudirektiivin 6 artiklassa kielletyn toiminnan (joihin sisältyy ”lintulajien myynti, kuljetus ja hallussa pitäminen myyntiä varten sekä elävien ja kuolleiden lintujen sekä kaikkien niiden helposti tunnistettavien osien tai linnuista valmistettujen tuotteiden myytäväksi tarjoaminen”) tarkoituksena on käsitellä niiden ruhoja ja edellyttäen, että kaikki muut oikeudelliset säännökset täytetään, erityisesti terveysvaatimukset, olisi myönnettävä erillinen poikkeus, jos 9 artiklassa asetetut poikkeusedellytykset voidaan perustella asianmukaisesti.”

Haluan vielä selvyden vuoksi täsmentää kysymystä seuraavasti: Suomen Luonnonsuojelulain 49 § 2 momentissa kielletään lintudirektiivin artiklassa 1 tarkoitettujen lintujen eli kaikkien lintujen yksilön, osan tai johdannaisen hallussapito, kuljetus, myyminen ja vaihtaminen sekä tarjoaminen myytäväksi ja vaihdettavaksi lukuun ottamatta direktiivin artiklassa 6 (2) ja (3) tehtyjä poikkeuksia.

Nämä poikkeukset ovat:

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettua toimintaa ei kielletä liitteessä III olevassa A osassa tarkoitettujen lajien osalta, jos linnut on tapettu tai pyydystetty laillisesti tai muuten laillisesti hankittu.
3. Jäsenvaltiot voivat antaa alueellaan luvan 1 kohdassa tarkoitettulle toiminnalle liitteessä III olevassa B osassa tarkoitettujen lajien osalta, jos linnut on tapettu tai pyydystetty laillisesti tai muuten laillisesti hankittu.

Kysymyksen osa 2.

Liitteen III A osan linnut:

ANSERIFORMES Anatidae *Anas platyrhynchos* GALLIFORMES Tetraonidae *Lagopus lagopus lagopus*, *scoticus* et *hibernicus* Phasianidae *Alectoris rufa* *Alectoris barbara* *Perdix perdix* *Phasianus colchicus*

COLUMBIFORMES Columbidae *Columba palumbus*

Liitteen III B osan linnut:

ANSERIFORMES Anatidae *Anser albifrons albifrons* *Anser anser* *Anas penelope* *Anas crecca* *Anas acuta* *Anas clypeata* *Aythya ferina* *Aythya fuligula* *Aythya marila* *Somateria mollissima* *Melanitta nigra* GALLIFORMES Tetraonidae *Lagopus mutus* *Tetrao tetrax britannicus* *Tetrao urogallus* GRUIFORMES Rallidae *Fulica atra* CHARADRIIFORMES Charadriidae *Pluvialis apricaria* Scolopacidae *Lymnocyptes minimus* *Gallinago gallinago*

Scolopax rusticola

Merimetso Phalacrocorax carbo sinensis ja Valkoposkihanhi Branta leucopsis eivät ole tällä listalla. Joten miten näiden lintujen haltuun oton, hyödyntämisen ja mahdollisen kaupan pitämisen kanssa menetellään?

Voiko siis jäsenvaltion tehdä päätöksen ilman komission kanssa käytävää ennakko keskustelua näiden lintujen osalta jotka ovat laillisesti tapettu?

Artikla 6 4 kappale:

Jäsenvaltioiden, jotka haluavat myöntää tällaisen luvan, on neuvoteltava ennalta komission kanssa ja tutkittava yhdessä sen kanssa, johtaisiko kyseisen lajin yksilöiden pitäminen kaupan tai voidaanko sen kohtuudella olettaa johtavan siihen, että lajien kannat, maantieteellinen levinneisyys tai lisääntymismäärät vaarantuisivat koko yhteisössä. Jos tutkimus komission mielestä osoittaa, että suunniteltu lupa johtaa jonkin kyseisen lajin edellä mainittuun vaarantumiseen tai vaarantumisen mahdollisuuteen, komissio antaa kyseiselle jäsenvaltiolle perustellun suosituksen, jossa se ilmaisee vastustavansa kyseisen lajin pitämistä kaupan. Jos komissio katsoo, että tällaista vaaraa ei ole, se ilmoittaa siitä jäsenvaltiolle.

Europarlamentaarikko Nils Torvaldsin kysymys komissiolle.

Vastauksessa kohtaan kolme Komissaari Christopher Vellan kirjoittaa: Komissio on jo laatinut ohjeet jäsenvaltioiden auttamiseksi näiden säännösten käytössä ⁽⁴⁾ ja kannustaisi niitä hyödyntämään täysimääräisesti tätä direktiivin mukaista joustavuutta. Tätä täysimääräistä joustavuutta ympäristöministeriö ja Varsinais-Suomen ELY- keskuksen lupaviranomaiset eivät ole halunneet noudattaa/toteuttaa vaan ovat omilla tietoisilla valinnoillaan mahdollistaneet vuosikausia kestäneet merimetson ja valkoposkihanhen aiheuttamat vakavat vahingot, niin omaisuudelle kuin elinkeinolle.

Parlamentin kysymykset	 6k 25k
16. heinäkuuta 2015	E-011387-15
Kirjallisesti vastattava kysymys E-011387-15 komissiolle työjärjestyksen 130 artikla Nils Torvalds (ALDE)	

Aihe: Merimetsoiden sääntely ja hallinta	 Vastaa kirjallisesti
<p>Merimetsoiden (Phalacrocorax carbo sinensis) populaatio on viime aikoina kasvanut voimakkaasti Euroopassa (Tanskassa 2 037: stä 27 237: een, Suomessa nolasta 17 258: een ja Ruotsissa 753: stä 40 598: een vuosina 1980-2006) ⁽⁴⁾ aiheuttaen vakavia ekologisia, sosiaalisia ja taloudellisia vahinkoja alueellisesti ja paikallisesti, esimerkiksi metsille, kasvillisuudelle ja vesille. Merimetsoja suojellaan EU: ssa 30. marraskuuta 2009 annetulla direktiivillä 2009/147 / EY (lintudirektiivi).</p> <p>Lintudirektiivin 9 artiklan mukaisia poikkeuksia koskevista komission suuntaviivoista huolimatta jäsenvaltiot tulkitsevat lauseketta eri tavoin, mikä johtaa oikeudelliseen epävarmuuteen ja epäjohtonmukaisuuteen. Kuten parlamentti totesi merimetsojen hoitosuunnitelman hyväksymisestä 4. joulukuuta 2008 antamassaan päätöslauselmassa merimetsojen</p>	

lisääntyvien vaikutusten minimoimiseksi kalakantoihin, kalastukseen ja vesiviljelyyn, linnun muuttoliike edellyttää koordinoituja toimia.

1. Katsooko komissio mahdollisuutta tarkistaa lintudirektiiviä merimetsojen osalta esimerkiksi REFIT-ohjelmassa?
2. Kuinka komissio pyrkii varmistamaan lajien kestävä hoidon ja siten, että ympäristölle ja ekosysteemeille aiheutuu vähemmän vahinkoja, joiden suojeleminen on EU:n vastuulla?
3. Katsooko komissio olevan syytä harkita merimetson sisällyttämistä lintudirektiivin liitteeseen 2 kestävien metsästysohjelmien sallimiseksi?

(1) Helcom Itämeren ympäristötiedote 2014 (23.10.2014)

Parlamentin kysymykset

 6k 32k

9. syyskuuta 2015

E-011387/2015 (ASW)

Christopher Vellan komission puolesta antama vastaus

Kysymyksen viite: [E-011387/2015](#)

1. Komission lintudirektiivien ⁽¹⁾ ja luontotyyppidirektiivien ⁽²⁾ kuntotarkastus on näyttöön perustuva arviointi, ja siinä tarkastellaan *muun muassa* merimetsojen tilannetta EU:ssa. Tämä arviointi ei estä sitä, tarvitaanko lainsäädäntömuutoksia, mutta se tarjoaa tietoon perustuvan ja vankan pohjan tuleville harkinnoille tältä osin.

2. Komissio arvioi merimetsopopulaatioiden dynamiikkaa Euroopassa -hankkeen, jonka odotetaan valmistuvan vuoden 2015 loppuun mennessä, kattavan arvioinnin lajin muuttoliikkeistä. Tämä täydentää edellisen hankkeen "Merimetsojen populaatioiden kestävä hallinta Euroopassa" ⁽³⁾ tuloksia. Nämä toimet kokoavat yhteen parhaan merimetsojen tieteellisen tiedon ristiriitojen ratkaisemiseksi muiden etujen kanssa. Ne tarjoavat myös yleiskuvan merimetsojen väestöstä Euroopassa, mikä auttaa jäsenvaltioita toteuttamaan asianmukaiset toimet tieteellisesti järkevällä, puolueettomalla ja kestäväällä tavalla.

3. Koska jäsenvaltiot voivat jo hyödyntää täysimääräisesti poikkeusmahdollisuuksia merimetsojen ja kalastuksen välisten konfliktien hallitsemiseksi, komissio ei näe syytä sisällyttää merimetsot lintudirektiivin liitteeseen II. Lajien sisällyttäminen lintudirektiivin liitteeseen II liittyy virkistysmetsästyksen. Merimetsojen ja kalastuksen ristiriitojen ratkaiseminen onnistuu parhaiten käyttämällä direktiivin poikkeusjärjestelmää. Komissio on jo laatinut ohjeet jäsenvaltioiden auttamiseksi näiden säännösten käytössä ⁽⁴⁾ ja kannustaisi niitä hyödyntämään täysimääräisesti tätä direktiivin mukaista joustavuutta.

(1) Luonnonvaraisten lintujen suojelusta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147 / EY, jolla kodifoidaan direktiivi 79/409 / EY; EUVL L 020, 26.1.2010, s.7.

(2) Neuvoston direktiivi 92/43 / EY, annettu 21.5.1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta, EYVL L 206, 22.7.1992.

(3) http://ec.europa.eu/environment/nature/cormorants/home_en.htm

(4) http://ec.europa.eu/environment/nature/cormorants/files/guidance_cormorants.pdf

Jari Myllykosken Kirjallinen kysymys KK 404/2020 vp, ja ministerin vastaus.

Vastauksen alleviivatussa osassa Ministeri Mikkonen pyrkii tarkoitushakuisesti tulkitsemaan direktiivin poikkeuslupa mahdollisuus olisi sujuvampi, jos linnut siirrettäisiin metsästyslain piiriin. Tämä väite ei ole paikkaansa pitävä. Poikkeusluvan myöntäjä vain muuttuisi Riistakeskukseksi, mutta mikään lupamenettelyssä itsessään ei muuttuisi. Direktiivin poikkeuslupa ei tunne sanaa metsästys poikkeusluvalla ammutaan tai tapetaan vakavien haittoja aiheuttavia lintuja.

Miksi myönnettyjen merimetson ja valkoposkihanhen metsästyksen poikkeuslupien määrä on Suomessa huomattavasti muita Euroopan unionin maita, kuten Ruotsia ja Tanskaa, pienempi, onko maa- ja metsätalous- sekä ympäristöministeriössä tietoisesti valittu merimetsojen ja valkoposkihanhiin aiheuttamien vakavien haittojen osalta muita EU-maita vähättelevämpi linja, joka sietää Suomessa aiheutuneita haittoja muita EU-jäsenmaita enemmän, miten poikkeuksellisen tiukkaa lupakäytäntöä tullaan Suomessa yhdenmukaistamaan muita EU-maita vastaavaksi, jotta vakavia haittoja todella ehkäistään ja kansalaisten luottamus poikkeuslupamenettelyyn toimivuuteen vahvistuu?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Valkoposkihanhia esiintyy Suomessa sekä pesivänä kantana että läpimuuttavina. Suomen kautta muuttava kanta on kasvanut voimakkaasti ja kasvun ennustetaan jatkuvan. Pohjois-Venäjällä pesivään kantaan kuuluvia lintuja arvioidaan olevan nykyisin noin 1,4 miljoonaa yksilöä, joista suuri osa pysähtyy muutollaan Itä-Suomessa. Pääasiassa pitkin Itämeren rannikkoa pesivän kannan koko on huomattavasti pienempi, Suomessa noin 34 000 yksilöä. Tämäkin kannan osa kasvaa ja pesintöjä havaitaan enenevässä määrin myös sisämaassa.

Merimetsokannan kasvu vaikuttaa puolestaan tasaantuneen. Kesällä 2019 merimetsojen pesiä laskettiin noin 25 700 kappaletta Suomen merialueilla. Pesimäkanta väheni noin tuhannella pesällä edellisvuodesta. Yhdyskuntia havaittiin 47 kappaletta yhteensä 82 luodolla ja 76 hehtaarin alalla. Yhdyskuntien määrä oli kahta pienempi kuin viimeisen viiden vuoden aikana keskimäärin.

Valkoposkihanhi ja merimetso ovat luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettuja lajeja, mikä pohjautuu lajien asemaan EU:n lintudirektiivissä. Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa luonnonsuojelulain rauhoitusmääräyksistä lain 49 §:n mukaisesti lintudirektiivin artiklassa 9 mainituin perustein. Lintudirektiivin mukaisten poikkeuslupien myöntämisen keskeiset perusteet ovat muun tyydyttävän ratkaisun puuttuminen sekä muun muassa kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaaminen, lentoturvallisuuden turvaaminen sekä viljelmille kotieläimille, metsille, kalavesille ja vesistöille koituvan vakavan vahingon estäminen.

Lupaviranomainen perustaa päätöksensä vallitsevaan lainsäädäntöön. Lupaharkintaa ohjaavat lisäksi komission tulkintaohjeet sekä korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisut. Lupaviranomainen arvioi jokaisen poikkeuslupahakemuksen asianmukaisesti. Haittoja ja ongelmia ei vähätellä, vaan niitä on pyritty ratkaisemaan vallitsevan lainsäädännön puitteissa.

Valkoposkihanhien aiheuttamat vakavat vahingot ovat suoraan nähtävissä ja todennettavissa. Merimetson vaikutukset sen sijaan ovat vaihtelevampia ja esimerkiksi kalastolle ja vesistöille koituvan vakavan vahingon todentaminen tai ennustaminen ei ole yhtä yksiselitteistä. Suurten yhdyskuntien läheisyydessä vahingot ovat todennäköisimpiä. Suurista yhdyskunnista voi aiheutua myös muuta haittaa, jos ne sijoittuvat asutuksen läheisyyteen.

Paikalliset olosuhteet ja vahinkojen määrä ja laatu vaikuttavat tarpeeseen poiketa lintudirektiivin mukaisista suojelumääräyksistä ja osin myös vahinkojen torjumiseen käytettävissä oleviin keinoihin. Pesimäkaudella ja kevätmuuton aikana keinot ovat rajoitetummat. Esimerkiksi Tanskassa myönnetään merimetson tappamiseen Suomea enemmän poikkeuslupia, mutta ne kohdentuvat valtaosin pesimäkauden ulkopuolelle, jolloin lintuja myös on suurempia määriä. Suomessa merimetsot taas esiintyvät pääosin pesimäkaudella ja muuttavat sen jälkeen varsin pian etelämmäksi.

Erityisesti valkoposkihanhen kohdalla on kokeiltu erilaisia karkotuskeinoja vakavien vahinkojen estämiseksi, mutta niillä ei ole saavutettu tyydyttävää ratkaisua ongelmiin. Sen vuoksi ELY-keskus on nyt myöntänyt luonnonsuojelulain mukaisen poikkeusluvan myös lintujen tappamiseen. Tänä keväänä kylmä jakso pysäytti muuton tavallista pidemmäksi aikaa Itä-Suomeen, josta seurasi poikkeuksellisen mittavat maatalousvahingot.

Mikäli valkoposkihanheen tai merimetsoon haluttaisiin vaikuttaa luonnonsuojelulain mukaista poikkeuslupakäytäntöä joustavammin samaan tapaan kuin Ruotsissa on tehty, on ympäristöministeriön näkemyksen mukaan Suomessakin mahdollista harkita samankaltaista sääntelyä eli niin sanottua suojametsästystä, josta säädettäisiin metsästyslainsäädännössä. Varsinkin Pohjois-Venäjällä pesivän ja Itä-Suomessa levähtävän valkoposkihanhikannan aiheuttamia vahinkoja voisi näin olla mahdollista torjua nykyistä joustavammin ja tehokkaammin vuosittain vaihtelevien olosuhteiden mukaisesti edellyttäen, että myös muut vahinkoja ennaltaehkäisevät keinot ovat samaan aikaan aktiivisessa käytössä.

Helsingissä 8.6.2020

Ympäristö- ja ilmastoministeri Krista Mikkonen